

SPRAWOZDANIE

ZARZĄDU SZKOŁY PRZEMYSŁOWEJ UZUPEŁNIAJĄCEJ — W PODGÓRZU —

==== ZA ROK SZKOLNY 1916. ====

PODGÓRZE.

NAKŁADEM FUNDUSZU SZKOŁY PRZEMYSŁOWEJ.

::: 1916. :::

Spis rzeczy:

1. Kronika zakładu	str. 3
2. Wykaz statystyczny	„ 6
3. Klasyfikacja uczniów	„ 8
4. Grono nauczycielskie	„ 11
5. Ognisko terminatorskie	„ 12
6. Wyciąg przepisów o obowiązkach uczniów szkoły przemysłowej uzup.	„ 15

I.

Kronika zakładu.

Tutejsza szkoła przemysłowa uzupełniająca założona w r. 1891. staraniem gminy miasta Podgórze ukończyła w dniu 15. maja 1916. **dwudziesty piąty** rok swego istnienia. Zakład utrzymywany był kosztem gminy, c. k. Rządu i funduszu krajowego a subwениowany przez Izbę handlową i przemysłową w Krakowie oraz przez Radę powiatową w Wieliczce, do końca czerwca 1915. r.

Z dniem 1. lipca 1915. przeszła szkoła tutejsza wskutek połączenia miasta Podgórze z król. stoł. miastem Krakowem, na podstawie ustawy krajowej z dnia 22. sierpnia 1914, pod zarząd Wydziału szkolnego miejscowego stoł. król. m. Krakowa. —

Z powodu wypadków wojny nie była szkoła przem. uzupełn. w r. szk. 1914/15 otwarta.

Na podstawie przeprowadzonych wpisów uchwalił miejscowy Wydział szkolny w Krakowie w dniu 8. października 1915. otworzyć między innymi i tutejszą szkołę z dniem 25. października 1915. w budynku szkolnym przy ulicy Józefińskiej l. 10. (rozp. z d. 18. paźdz. 1915. l. 99805). Wskutek zwłoki jednak w instalacji oświetlenia elektr. w budynku, nauka rozpoczęła się dopiero z dniem 14. listopada 1915.

W czasie odbytych wpisów zapisało się do tutejszej szkoły 106 uczniów a mianowicie: 38 na kurs przygotowawczy, 42 do klasy pierwszej, 22 do klasy

drugiej i 4 do klasy trzeciej. W ciągu roku przybyło jeszcze na kurs przygotowawczy 45., do klasy pierwszej 19., do klasy drugiej 0., do trzeciej 2., a przeto zapisanych było ogólnie na kurs przygotowawczy 83., do klasy pierwszej 61., do klasy drugiej i trzeciej 28 uczniów.

Rozporządzeniem z dnia 10. marca 1916. do l. 21.263. zezwolił Wydział miejscowy na podział kursu przygotowawczego na dwa oddziały. Nauka zaś w klasie drugiej i trzeciej odbywała się razem przy odpowiednio skombinowanym planie naukowym. Ogólna więc liczba uczniów zapisanych wynosiła 172. a mianowicie: na kursie przygotowawczym A 42., na kursie przygotowawczym B 41., w klasie pierwszej 61., w klasie drugiej 22., a w trzeciej 6. uczniów. W ciągu roku ubyło ogółem 21. uczniów, a mianowicie: na kursie przygotowawczym A 5., na kursie przygotowawczym B 6., w klasie pierwszej 7., w drugiej 1., a w trzeciej 2, z pomiędzy których 6 wziętych zostało do wojska. Pozostało zatem z końcem roku 151. uczniów, a mianowicie: na kursie przygotowawczym A 37., na kursie przygotowawczym B 35., w klasie pierwszej 54., w klasie drugiej 21., a w trzeciej 4. Z tego klasyfikowano 111. a nieklasyfikowano 40. uczniów. Na tę wielką stosunkowo ilość uczniów nieklasyfikowanych wpłynęła ta okoliczność, że fabryka JWP. Goreckiego uczniów swych wcale do szkoły nie posyłała.

W czasie wielkanocnym przystępowała młodzież po odbytych rekolekcyach do św. Sakramentów Pokuty i Ołtarza.

Wszyscy uczniowie otrzymują z funduszu szkolnego potrzebne środki naukowe i nie uiszczają żadnych opłat. Najpilniejsi otrzymali nagrody w książeczkach Kasy oszczędności.

Uczęszczanie uczniów do szkoły w b. r. szk. było stosunkowo do wyjątkowych czasów dość regularne, a karność i uobyczajenie nie pozostawiały wiele do życzenia. Zachowanie się młodzieży poza szkołą nie dało powodu do zażaleń.

Materyał naukowy, zakreślony planami i instrukcją, wyczerpano w całości. Ogólny postęp uczniów w nauce był zadowalający.

Szkoła tutejsza utrzymuje Ognisko terminatorskie, z którego sprawozdanie przedkłada Kierownictwo oddzielnie.

W dniu 12. maja b. r. zwiedził szkołę tutejszą JWP. Radca Adam Groele, Członek Wydziału szkolnego.

Jak z porównania sprawozdania tego ze sprawozdaniem z lat ubiegłych wynika, zaciążyły wypadki obecnej wojny i na szkole tutejszej. Zwiększająca się z roku na rok frekwencya, stały rozwój i postęp w każdym prawie kierunku utknęły — czasowo. Możemy jednak mieć wszelką nadzieję i pewność, że z nastaniem normalnych czasów wróci i szkoła do normalnego stanu. Kierownictwo szkoły ufa bowiem, że tak Wydział szkolny miejscowy, jako też i P. T. Pracodawcy, mając na oku dobro młodzieży rękodzielniczej i przyszłość naszego polskiego rękodziela, udziela szkole wydatniejszego poparcia i należytej opieki.

Nauka trwała do 31. maja, a zakończenie roku szkolnego odbyło się w d. 1. czerwca 1916 r.

II.

**Wykaz statystyczny uczniów
uzup. szkoły przemysłowej w Krakowie XXII
w roku 1915/16.**

	Kurs przygoto- wawczy A.	Kurs przygoto- wawczy B.	Klasy przemysłowe			Razem
			I.	II.	III.	
A. Liczba uczniów.						
Zapisanych	42	41	61	22	6	172
Opuściło szkołę z różnych przyczyn	5	6	7	1	2	21
Pozostało z końcem roku	37	35	54	21	4	151
B. Frekwencya.						
Przeciętnie	67.4	63	87.5	81		74.7%
C. Wynik klasyfikacyi.						
Klasyfikowano	31	27	42	9	2	111
Nie klasyfikowano	6	8	12	12	2	40
Stopień I. z odznaczeniem	—	1	3	3	1	8
Stopień I.	30	23	36	6	1	96
Stopień II.	1	3	3	—	—	7
D. Wyznanie uczniów.						
Wyznania rzym-kat.	34	38	57	19	6	154
„ grecko-kat.	—	—	—	—	—	—
„ mojżeszowego	8	3	4	3	—	18
E. Narodowość uczniów.						
Polaków	42	41	61	22	6	172
Rusinów	—	—	—	—	—	—
Niemców	—	—	—	—	—	—
F. Wiek uczniów.						
Poniżej lat 18	38	36	46	16	2	138
Ponad lat 18	4	5	15	6	4	34

III.

Klasyfikacya uczniów.

Kurs przygotowawczy A.

Z pomiędzy 42 uczniów wpisanych otrzymało
stopień pierwszy:

1. Bieniek Julian	16. Michalik Jan
2. Bernkopf Wolf	17. Nawalany Rudolf
3. Bochenek Stef	18. Neuger Izak
4. Czernachowski Józef	19. Opiał Józef
5. Głowa Maryan	20. Piepesberg Leon
6. Idene Kazimierz	21. Polaczek Roman
7. Kaczmarczyk Jan	22. Rutkowski Edward
8. Kempfer Chaskiel	23. Rutkowski Władysław
9. Kęsek Roman	24. Sturm Chaskiel
10. Kocoł Władysław	25. Suchoń Ludwik
11. Kopta Antoni	26. Świgoń Wincenty
12. Kresek Maryan	27. Tabiś Walenty
13. Krupa Władysław	28. Urbański Leopold
14. Kurkiewicz Walenty	29. Walczak Józef
15. Liszka Franciszek	30. Weichselbaum Lejzor

Postęp niedostateczny otrzymał 1. uczeń. Nie klasyfikowano:
6. uczniów. Przestało uczęszczać: 5. uczniów.

Kurs przygotowawczy B.

Z pomiędzy 41. uczniów zapisanych otrzymało :

a) *stopień pierwszy z odznaczeniem* :

Stanecki Jan.

b) *stopień pierwszy* :

1. Banaś Jan	6. Hajost Mięczysław
2. Bialik Józef	7. Halawa Jan
3. Działkowiec Stefan	8. Jarzyna Stanisław
4. Gibas Jan	9. Kania Stanisław
5. Göttel Jakób	10. Kobiela Franciszek

11. Kwatler Szymon
12. Langerman Salomon
13. Macała Henryk
14. Piaskiewicz Maryan
- ~~15. Piszczek Jan~~
16. Serczyk Józef
17. Starzec Szczepan

- ~~18. Stefan Adam~~
- ~~19. Sulak Stanisław~~
- ~~20. Wałas Władysław~~
- ~~21. Wrona Władysław~~
- ~~22. Wydrych Maryan~~
- ~~23. Zybek Jan~~

Postęp niedostateczny otrzymało 3 uczniów, 8 nie klasyfikowanych, a 6. przestało uczęszczać.

Kl. I.

Z pomiędzy 61. uczniów zapisanych otrzymało :

a) stopień pierwszy z odznaczeniem :

1. Kaszługa Tadeusz
2. Profic Michał.
3. Rundsztuk Adam.

b) stopień pierwszy :

- ~~1. Babuła Bronisław~~
2. Bednarz Antoni
3. Bielarz Franciszek
4. Boguta Antoni
5. Bobrek Konstanty
- ~~6. Bruzda Franciszek~~
7. Burdek Józef
8. Choróbski Gustaw
9. Czyżewicz Antoni
10. Czyżewicz Franciszek
11. Elkin Bernard
- ~~12. Goldstein Józef~~
13. Hajto Stanisław
14. Jachimowicz Francisz.
15. Jachimowicz Stanisł.
- ~~16. Jędrzejewski Stanisł.~~
- ~~17. Jonas Tobias~~
18. Kalisz Stanisław

- ~~19. Klimek Stanisław~~
- ~~20. Kruk Józef~~
21. Kuta Józef
22. Lemek Stanisław
23. Ligieża Franciszek
- ~~24. Majcher Stanisław~~
25. Najderski Stanisław
26. Olechowski Edward
27. Ostrowski Józef
- ~~28. Prochowski Szczepan~~
29. Pytel Wiktor
30. Rymarczyk Stanisław
31. Slizowski Julian
32. Sowa Ludwik
33. Zemek Wiktor
34. Żabiński Adam
35. Żabiński Antoni
36. Żebracki Rudolf

Postęp niedostateczny otrzymało 3 uczniów, a 19 nie klasyfikowano.

Kl. II.

Z pomiędzy 22. uczniów zapisanych otrzymało

a) *stopień pierwszy z odznaczeniem*:

1. Birn Izaak 2. Jastrzębski Aleksander. 3. Piernik Stefan.

b) *stopień pierwszy*:

Allerhand Maksymilian
Bystron Teofil
Gross Witold

Neuger Marek
Pieprzyk Karol
Urbański Piotr

Nie klasyfikowano 12. uczniów, a 1. opuścił szkołę.

Kl. III.

Z pomiędzy 6. uczniów zapisanych otrzymał

a) *stopień pierwszy z odznaczeniem*:

Banach Andrzej.

b) *stopień pierwszy*:

Golec Władysław.

Nie klasyfikowano 2. uczniów, a 2. opuściło szkołę.

IV.

Grono nauczycieli.

Kierownik: **Mikstein Antoni**, dyrektor szkoły, uczył rysunków w kl. I. 4 godz. tygodniowo.

Nauczyciele: **Ks. Piwowarczyk Jan** uczył religii rzym.-kat. 4 godz. tygodniowo

Bieleś Jan uczył języka polskiego i pisania na kursie przyg. A. 3 godz. tygodniowo,

Bieberstein Mordche uczył religii mojżeszowej 1 godz. tygodniowo,

Jodłowski Kazimierz kierownik szkoły lud. uczył języka polskiego w kl. I. i II. po 1 godz. tygodniowo.

Kukulski Bronisław uczył języka polsk. i pisania na kursie przyg. B. 3 godz., a stylistyki w kl. I. 2 godz. tygodniowo.

Matysik Jan uczył rysunków na kursie przyg. A. 2 godz. tygodniowo.

Peter Jan, kierownik szkoły handlowej uzup., uczył rachunków i buchalteryi w kl. II. 3 godz. tygodniowo.

Piotrowski Józef uczył rachunków w kl. I. 2 godz. tygodniowo.

Sroczyński Mieczysław uczył rysunków na kursie przyg. B. 2 godz. i w kl. II. 4 godz. tygodniowo.

Taszycki Bolesław uczył rachunków na kursie przyg. A. 2 godz. tygodniowo.

Wroński Antoni uczył rachunków na kursie przyg. B. 2 godz., A stylistyki w kl. II. 1 godz. tygodniowo.

V.

Sprawozdanie

o stanie i działalności „Ogniska terminatorskiego“
przy szkole przemysł. uzupełn. w Krakowie XXII.
(Podgórzu) za rok szkolny 1915/16.

Założone przy szkole przemysłowej uzupełniającej w Podgórzu w r. 1910 „Ognisko terminatorskie“ ukończyło z końcem maja br. szk. szósty względnie siódmy rok swego istnienia, gdyż już rok przed definitywnem założeniem t. j. w r. 1909. gromadziło grono nauczycielskie młodzież tę z własnej inicjatywy do szkoły w chwilach wolnych od nauki i pracy i urządziło dla niej bezinteresownie wykłady popularne, pogadanki i wycieczki naukowe.

Ognisko pozostaje pod opieką i nadzorem miejscowego Wydziału szkoły przem. uzup. a utrzymuje się z subwencji Wysokiego c. k. Ministerjum robót publicznych., Wysokiego Wydziału krajowego, gminy miasta Krakowa (przedtem Podgórza), Izby handlowej i miejscowych Stowarzyszeń rękodzielniczych.

Kierownikiem „Ogniska“ jest kierownik szkoły, a czynności w temże przyjęło całe grono nauczycielskie.

Ognisko mieści się w budynku szkolnym i korzysta z wszystkich urządzeń szkoły przemysł. uzupełn.

Na rok szkolny, bieżący (1915/16) zapisało się 56 uczniów. Działalność Ogniska rozpoczęła się w dniu 9. stycznia i trwała do końca maja 1916. roku.

Ogólna ilość uczestników w ciągu roku 1915/16. była 840. Największa ilość obecnych 56 najmniejsza 18, przeciętna 40.

Ilość wszystkich zebrań w ciągu roku była 22.

W czasie tych zebrań odbyło się 24 wykładów i zabaw i 1 wycieczka. Na pierwszych dwóch bowiem zebraniach były po dwa wykłady zamiast 1 wykładu i zabawy, zanim fundusze na pokrycie zabaw nadeszły.

Wykłady były następującej treści:

1. *A. Mikstein.* Magnes i jego zastosowanie do potrzeb człowieka.

2. *K. Jodłowski.* W rocznicę powstania styczniowego

3. *A. Mikstein.* Oko i ucho ludzkie i higiena tychże.

4. *J. Peter.* O powietrzu i jego ciśnieniu.

5. *A. Mikstein.* O zaćmieniach słońca i księżyca.

6. *M. Sroczyński.* Rozwój cywilizacji.

7. *B. Taszycki.* Zaprowadzenie wiary chrześ. w Polsce.

8. *J. Matysik.* Wyprawy Krzyżowe.

9. *A. Mikstein.* Fabrykacja cukru.

10. *A. Wroński.* Dzieje Polski.

11. *M. Bieberstein.* Układ kalendarza.

12. *A. Mikstein.* Życie roślin

13. *K. Jodłowski.* Państwa Europy wobec wojny światowej.

14. *A. Wroński.* Dzieje Polski (c. d.)

15. *M. Sroczyński.* Fotografia.

16. *K. Jodłowski.* Galicya.

17. *J. Matysik.* Styl w budownictwie.

18. *M. Bieberstein.* Rzemieślnik po wojnie.

19. *K. Jodłowski.* Zasady przyzwoitego zachowania się.

20. *A. Mikstein.* Zjawiska napowietrzne.

21. *A. Mikstein.* Alkohol i jego zgubne oddziaływanie na organizm ludzki.

22. *J. Peter.* O konstytucyi 3. Maja.

23. *M. Sroczyński*. Powody upadku rzemiosła.

24. *J. Peter*. Maszyna parowa i jej składowe części.

Wykłady były illustrowane demonstracyami, okazami i rysunkami.

Po wykładach odbywały się zabawy i gry towarzyskie. Najulubieńszą zabawą dla młodzieży była tombola, gdyż prawie każdy coś wygrał, choć nic nie mógł tracić na stawki. Do wygrania przeznaczone fanty były przeważnie z takich potrzeb szkolnych, których szkoła z reguły nie dostarcza (jak n. p. ołówki, gumy, centymetrówki, notesy, pugilaresy, szczyoryki, sztucce (rajscajgi) i tp.

Zachowanie się młodzieży na zebraniach w Ognisku było bez zarzutu, karność zupełnie zadowolająca.

Jak z porównania sprawozdania tego ze sprawozdaniami z lat ubiegłych wynika, zaciążyły wypadki wojenne nie tylko na szkole przem. uzupełn. ale równomiernie na Ognisku terminatorskiem, które jest ze szkołą tą połączone, a zwłaszcza co do frekwencji, która z powodu powołania wielu uczniów w szeregi i wyewakuowania innych prawie do połowy zmalała. Miejmy jednak nadzieję że z nastaniem pokojowych czasów wróci i normalny rozwój Ogniska.

Ognisko tutejsze zajmując się przyjemnem i korzystnem zajęciem młodzieży w wolnych chwilach, umoralnia, poucza i wychowuje ją, a przytem rozszerza jej zakres wiadomości udzielanych w szkole, temsamem więc wywiązuje się ze swego założenia należycie.

w Krakowie Podgórzu, d. 1. czerwca 1916.

A. Mikstein.

VI.

Wyciąg przepisów

o obowiązkach uczniów szkoły przemysłowej uzupełniającej.

Obowiązkiem każdego ucznia jest:

1) Zapisać się w oznaczonym czasie do szkoły przemysłowej uzupełniającej i uczęszczać do niej regularnie aż do zupełnego uzyskania wykształcenia stanowiącego cel nauki w tej szkole.

2) a) Poddać się wszelkim zarządzeniom kierownictwa szkoły, mającym na celu jego uobyczenie i wykształcenie.

b) Utrzymywać otrzymaną książeczkę kontrolną w należyтым porządku i ewidencji.

3) Zachowywać się przyzwoicie względem członków grona nauczycielskiego i współuczniów w szkole i poza szkołą, nawet w czasie feryi. Zachowywanie się zaś jego wobec innych osób winno być takie, aby korzystnie o nim świadczyło i nie dało powodu do zażaleń.

4) Przynosić na naukę te przybory naukowe, których szkoła z reguły nie dostarcza.

5) Brać udział we wszystkich ćwiczeniach religijnych praktykowanych w szkole.

6) Wynagrodzić wszelkie szkody zrządzone przez nieostrożność, swawolę lub złośliwość.

II. Nie wolno zaś uczniowi:

1) Palić papierosów, tytoniu i cygar w obrębie budynku szkolnego i w najbliższym otoczeniu tegoż.

2) Przynosić ze sobą do szkoły niepotrzebnych do nauki przedmiotów, jak np. lasek, narzędzi, zabawek, niepotrzebnych książek itp.

3) Wypożyczać i rozszerzać książek treści złej i niemoralnej.

4) Grać w karty w lokalach publicznych wogóle a o pieniądze nawet w domu.

5) Uczęszczać na publiczne zgromadzenia. Tworzyć stowarzyszeń, ani do nich należeć.